

ELKARLANAREN ALDARRI

«muraleslian»-en azken mural ikusgarria,
Galdakaoko udaletxe parean ikusgai

 KULTURA / Xabier Izaga Gonzalez

Duela astebe-
te amaitu
zuen Lian
artistak
Galdakaoko
udaletxea-
ren ondoan dagoen mural erral-
doia, bere azken lan ikusgarria.
Oso trebea, abila denari *famau*
esaten diote Ondarroan, eta
horrela esaten diote askok he-
rri horretan iaz itsasoan gal-
dutakoen omenez “Homage to
those lost at sea” murala egin
zuen artistari.

Joan den otsailean Galdaka-
oko Udalak beste lan bat pro-
posatu zion, horretarako ideia
orokor bat emanda: elkarlana
irudikatzea, eta ideia horren
gainean zehaztu eta diseinatu
du Lianek. Otsailean bertan
hasi zen lana prestatzen; ha-
maika zirriborro egin zituen.
«Bozeto asko bota nituen»,
dio. Eta duela astebetetsu
amaitu zuen mural erraldoia,
inoiz egin duen handiena.

Galdakaoko Udalak asteon
prentsa ohar batean esan due-
nez, udaletxetik gertuko erai-
kin hori zaharkituta zegoen,
bertan urteetan aldambio ba-
tzuk egon ziren eta ingurua ez
zen oso atsegina. Hain zuzen
ere, Udaleko ordezkari baten
hitzetan, «herri atseginago
bat egiteko bide horretan»
mural polit bat egitea burura-
tu zitzairen eta Liani egin zio-
ten enkargua. «Denen parte-
hartzea, herria guztion artean
egitea... hori adieraztea nahi-
ko genukeela esan genion, eta
gainontzekoa haren errua
da», dio barrez, eta Lianek be-
te-beteen asmatu duela bere
lanarekin.

Pozik daude Udalean eta po-
zik herritarrak: «Jende pilo bat
hurbildu zaio zoriontzera, es-
kerrak ematera...», dio ordez-
kari galdakoztarrak.

Ondarroan «Homage to those lost at sea» mural
ikusgarria egin zuen iaz, itsasoan galdutakoen omenez.
Bizkaitik irten gabe, elkarlana eta aniztasuna irudikatzen
dituen beste bat margotu berri du Galdakaon mundu
osoan zehar hormak margotu dituen artista «famaauk».
Lian, izen artistikoa «muraleslian» duena, horma handiak
maite dituen «street artist» emakumea.

MURALA

Udalaren prentsa oharraren
arabera, zaila zen Juan Bautista
Uriarte kaleko 61. atariaren al-
tzealdean dagoen horman mar-
gotzea, «ertz, alde eta tamaina
diferenteak baititu». Izan ere,
margotu beharrekoak urte lu-
zeetan aldamioz hesituta egon
den garaiera handiko pareta
bat eta horizontal bat, harekiko
perpendikularra eta terraza ba-
ten gainean dagoena. Haien
neurriak, 4,30 x 20 eta 8 x 7
metro dira, hurrenez hurren.

Goiko aldean, horma hori-
zontalean, etzanda dagoela su-
matzen den neska bat ageri da.
Haren eskuak, aurpegiaren az-
pian, beste hormara egiten du,
neskaren ileak bezala. Horma
bertikalean behera luzatuta,
beste zenbait esku inguratu
eta harekin txirikorda bat egi-
ten dute.

Lianek berak azaldu du lana-
ren esanahia: «Ile bat hartzen
baduzu, ile bakar bat, ahula
izango da eta erraz apurtuko
da; ez du indar handirik izan-
go. Baina ileak batu eta txiri-
korda bat egiten baduzu, ileak
indartsu bihurtuko dira, txiri-
korda sendo bat osatuko dute.
Hori adierazi nahi du mura-
lak». Eskuen lanak ez ezik, es-
kuek bere ere badute zentzu-
rik, ordea: «Hiru esku batzen
dira muralean: adineko pertso-
na batena, gazteago batena eta
besteak baino ilunagoa dena...
adin eta etnia desberdinetako
eskuak daude txirikorda elka-
rrekin egiten». Baita txirikor-
daren koloreak ere: «Eta kolo-
reak ditu txirikordak: ikusteko
modu diferenteak, izaera eta
estilo diferenteak. Denak ba-
tzen dira txirikorda egiteko;
esku diferente horiek ileak ba-
tzen ari dira zerbait indartsua
osatzeko, eta indar horrek ko-
lorea ematen dio ezker aldean
ikusten dugun pertsonaren

Aurreko orrialdean,
murala horma bietan.
Ezkerrean, garaiera
handiko horma, eta
horma zabala goian.
Eskuinean, Ondarroako
«Homage to those lost at
sea» muralaren
xehetasun bat.
MURALES LIAN

aurpegiari». Bestela ere azaldu du: «Batzen bagara, indartsu egiten gara, eta jendeari, herriari, bizitza ematen diogu, kolorea. Gure artean zainduz, elkar babesten dugunean, indartsuago egiten gara».

Muralaren prestaketa luzearen ostean, astebeteko lana izan du margotzen, «baina egunero 11 ordu sartuta». Hala ere, zenbat eta handiago orduan eta errazagoa dela dio, «eta dibertigarriagoa».

ONDARROAN ETA MUNDUAN

Lian, *street artist* bat, kale artista alegia, eta emakumea, AEBetan jaio zen, baina mugimendu

sozialen inguruan ibili zalea da, horiek baitira bere sorkuntzaren zutabe nagusiak. Galdukaoko Udalak bere oharrean gogorarazi zuenez, nazioarteko aitortza du, eta mundu osoko bazter ugaritan topa daitezke berak egindako muralak. Leitzako Atekabeltzan marraztu zuen murala munduko ehun onenak hautatzen dituen zerrenda sonatu batean sartu zuten duela urte bi.

Ondarroan egin zuen lana amaitu baino lehen, herritarren iritzia jakin nahi zuen, eta Ondarroakoei ez ezik, munduan zehar parte hartu nahi zuten guztiei ere eskaini

zien horretarako aukera, iritziz horiek artelanean islatzeko asmoz. Oso pozik geratu zen egindako lanarekin, eta herritarrek ere bai, artista *famauak* dioenez.

Baditu gogoan beste proiektu batzuk, baina egin baino le-

henago horietaz hitz egiteak suerte txarra dakarrela dio. Sorpresaren bat ematea espero du eta, betiere, mural handiago bat margoztea, «zenbat eta handiagoa, hobe, horma oso handiak margoztea oso gustuko dut», amaitu du.